

לו כלבנון (הושע יד, ה"ו), אלה הפסוקים בהפטורה של שבת שובה, וצם הנביא מרמו לנו שבחנוכה הזמן מסוגל לתשובה מאהבה וע"י התעוררות של הקב"ה בעלמו.

הנהגה

הנהגה האריה"ק אומר שבהדלקת נרות חנוכה צריכים לכוון י"ג מדות של רחמים, ואור הגנוז שנברא בכ"ה אלול ואמרו חז"ל (תקו"ו ע"ו) זו אורו של מלך המשיח, נתגלה בכ"ה כסלו, צאתו יום של חודש, רק אחר תקופה אחת, והזמן מוכשר להתגלות משיח ולא יהי עוד גנוז, ונקדים הגמ' (שבת כ"א:) מאי חנוכה דח"ר בכ"ה כסלו יומי דחנוכה תמניא אינון, י"ל הי' לו לומר בכ"ה "מתחילין" יומי דחנוכה, ותמניא אינון, אבל הלשון משמע שציוס כ"ה כלולים כל תמניא יומי דחנוכה. שכשנכנסו יוונים להיכל כו' ונעשה בו נס והדליקו ממנו ח' ימים, למה דייקא ח' ימים. תירוץ הפוסקים לפענ"ד דחוקים. הרמב"ם (פ"ג מה' חנוכה) מתרץ, שלעשות שמן טהור חדש הי' צריך ח' ימים. וקשה להבין, האם לכתוש זיתים למעט שמן למנורה הי' צריך ח' ימים. הר"ן (שבת שס) מתרץ שהי' להם שמן טהור צריחוק ד' ימים, בדיוק ד' ימים. הב"י (ס' תע"ר) מתרץ שהי' עמאי מתים מהמלחמה, והוצרכו הזאת שלישי ושביעי. וקשה, הא טומאה הותרה בצבור (פסחים ע"ו). הפני"י אומר שהנס הי' שלא לצורך, מטעם הנ"ל, רק להראות לכל העולם חיבתן של ישראל, שהקב"ה עושה עם בני"י ניסים אף שלא לצורך. והנה אם חנוכה מסוגל לניסים אפי' שלא לצורך, כש"כ כעת שצריכים לנו לניסים צוודאי הזמן מסוגל לזה.

והנהגה אמרתי למעלה שבחנוכה מסוגל "להתגלות" "אור הגנוז", היינו להתגלות משיח. אמנם אין ישראל גאלין אלא בתשובה, וצרמב"ם (ה"ט פ"ג) סוף ישראל בגלותן לעשות תשובה

ומיד הן נגאלין, וידוע מקדמונים שבשמים מצפים לאנחה אחת אמיתית מכל כלל ישראל, ותיכף יבוא משיח. אמנם מי יש לו כעת כח כזה למרר כל לבבות ישראל לאנחה אמיתית כזו. אולם הווכוח הישן ציינו לבין אבינו שבשמים, שהשי"ת אומר לנו (זכרי' א, ג) שובו אלי ואשובה אליכם, ואנו אומרים לו ית' (איכה ה, כא), השיבו ד' אליך ונשובה, לדעת, יש זמני תשובה שונים, בעשי"ת זמן התשובה ע"י "מעשינו" דייקא כמו שאומרים צש"ע כי זכר כל "המעשים" לפניך בא, ואתה דורש "מעשי" כולם, ואז חל "שובו אלי" מקודם, ואח"כ, אשובה אליכם. "שובה ישראל" עד ד"א (הושע יד, ב), אבל בחנוכה חל השיבו ד' אליך מקודם ואח"כ ונשובה, וכפי שכבר אמרתי מכ"ק זקני ז"ע מראזוואדוב שפירש מאמר חז"ל (עירובין יח:) אמרה יונה יהו מזונתי מרורין "כזית" כו'. היינו יונה כינוי לכנ"י שבחנוכה החתימה לטובה מצד הקב"ה בצחי' (שמות לג, יט) וחנותי את אשר אחון, ואחז"ל (ברכות ג) אעפ"י שאינו כדאי ואינו הגון, ואז מדליקין שמן "זית", והיינו מרורין "כזית", אבל ביד הקב"ה מצד רחמנותו ואל יהי מתוקין "כדבש", שצר"ה אוכלין חפוח "כדבש", אבל, ביד בשר ודם, כפי "מעשיו", וכנ"ל, ולדעתי, חל זה לא לצד להשפעות טובות עוה"ז, אלא גם להתעוררות לתשובה שלימה ומאהבה ג"כ חנוכה מסוגל, וכנ"ל. וזהו שמביא הרמב"ם הנ"ל בה"ת הפסוק (יחזקאל לו, כו) והסירותי את "לב האבן" מקרבכם כו', היינו אפי' בזמן שיהי' לנו "לב אבן", הקב"ה יעורר לבותינו לתשובה מאהבה, וחנוכה מסוגל לזה כנ"ל, ורמז לזה ל"ב האב"ן גימ' חנוכה, והתעוררות שתבוא מהשי"ת תהי' גדולה מאוד ותציער כלבנו אש אהבה והשתוקקות לד' לשוב אליו בלב שלם.

ואיתא צמ"ק שהי"ט נחלקים לשתי בחינות: ר"ה ויוכ"פ הם בחינת שמאלו תחת

ראשי (שה"ש ז, ו). וחג הסוכות בצחינת וימינו
תחבקיני. היינו ר"ה ויוכ"פ שמאל"ו די"ן
וגבורה וסוכות ימינו חס"ד ורחמים. וזהו
דאיתא בזה"ק (ת"ג דף קנ"א: — ע"י סידור ארז"ל
סוכות), יומא קדמאה דסוכות דא"א חזיל עם
כולהו יומין, היינו חס"ד לאברהם שאושפיזי'
ביום א' ממשיך חסד לכל ימי סוכות, וכן"ל
וימינו" תחבקיני. ואיתא ברוקח (ס' רכ"ה) צמורה
כתיב שמן וגרות סמך לסוכות, מה סוכות ח'
ימים כן חנוכה ח' ימים. וזהו שאיתא בגמ' (שבת
כ"ג.) מהו להסתפק מנוי סוכה כל שבעה. א"ל
הרי אמרו אסור להרצות מעות כנגד נר חנוכה.
א"ר יוסף מרי' "דאברהם" תלי תניא בדלא
תניא. סוכות תניא וחנוכה לא תניא, וי"ל לא הי'
לו לר' יוסף לגקוט לשון תמי' אחר, רק מרי'
"דאברהם". אלא ר"י בעצמו מתרץ חיכך
הקושי, מרי' "דאברהם", שאזיל בכולהו יומין
דסוכות תלי תניא כו' סוכות בחנוכה, שבשניהם
צחינת חסד חזיל בכל ח' ימים. הן לישועות
עוה"ז והן להתעוררות לתשובה שלימה מהשי"ת
בעצמו. וכן"ל מכ"ז "כזית" ביד הקצ"ה. וזהו:
מאי חנוכה דת"ר "ככ"ה בכסלו", יומי
דחנוכה תמניא אינון". היינו שיום כ"ה כולל
כל תמניא יומין דחנוכה, ולכן הצרכה צאה
דייקא לשמונה ימים, כסוכות, וגם שלא לצורך,
שטומאה הותרה בצבור, וכפנ"י הנ"ל להראות
לכל האומות חיצתן של ישראל מהשי"ת. ודייקא
בחזרתו של "כ"ג", אלהינו "כהן" הוא (סנהדרין
לט.). ומאחר ית' חנוכה מסוגל לחסד ורחמים הן
בהשפעות עוה"ז והן להתעוררות לשמחה
מאהבה וצחינת "השינו ד"ו" כו'. וכן"ל.
וב"כ"ה" כסלו שכוונתו שם "הוי" של רחמים
כאריה"ק הנ"ל. "וממנו" הדליקו ח' ימים.
דחזיל עם כלהו יומין כנ"ל. וכרוקח הנ"ל. וכק"ז
הנ"ל "כזית ביד הקצ"ה". והכל באתערותא
לעילא, ולכן בשנה האחרת קבעום ועשאוּם
ימים טובים "בהלל והודאה", הלל סימן גאולה

כחז"ל (מגילה ד.) הללו עבדי ד' ולא עבדי פרעה,
והודאה — נודה לך שיר חדש על גאולתנו,
והכל בצחינת "השינו ד", מקודם, אח"כ,
ונשובה.

וזהו שאמר הנביא הנ"ל: "ארפא"
משותם היינו שהשי"ת אומר אני ארפא
משיבתם, "אהבת נדבה", אני אכניס בלבם
אהבה אלי בצחינת נדבה, כרש"י שם אעפ"י
שאינן רואים, אהי' "כטל" לישראל "כטל
משמים", ולא כגשם, שאחז"ל (וזהו פנחס רמז):
שאינן טיפה אחת יורדת מלמעלה, אלא כטיפים
עולות כנגדה מלמטה. היינו התעוררות קודם
מלמטה. אבל לא כן רק כ"טל" משמים קודם.
יפרח כשושנה, כצמדרש צשה"ש (פרשה ב' אות א')
בפסוק אני חצלת השרון, שלע"ל יאמר כנ"י
אני שהייתי חצוי ורמוסה בללן של מלכיות,
שכולן שונאים לנו, אבל צדיא משיח, אני
מרטבת כשושנה ואומרת לפניו יתברך שירה,
והיינו יפרח כשושנה, ויך "שרשיו" כלצנון,
מרמז למשיח כדכתיב (ישעיה יא, א) ונצר
"משרשיו" יפרה, כנ"ל שצנר חנוכה "מתגלה"
אורו של משיח, ולא יהי' עוד גנוז, ילכו
"ונקונו", היינו כדאיתא בגמ' (ברכות ג.). תינוק
יונק משדי אמו, ופירש שם המהרש"א שמרמז
על נשמת בני' שיונקים שפע קודש מהשכינה
הקדושה ע"י התורה על שם הכתוב (משלי ה, יט)
דדי' ירווך בכל עת, ויהי "כזית" הודו, כנ"ל
מכ"ז, מיד הקצ"ה, וריח לו כלצנון, כפרש"י
שם כריח קטורת בלצנון — צהמ"ק, שחנוכה
הזמן מוכשר לתשובה מאהבה והתגלות משיח
ובנין צהמ"ק והקטרת קטורת, ועיינינו תראינה
מלכותך ע"י דוד משיח נדקתך שיתגלה צב"א.

סעודת חנוכה

(תשל"ד)

מצי חנוכה דת"ר זכ"ה כסלו יומי
 דחנוכה תמניא אינון, שכשנכנסו יוונים להיכל
 טמאו כל השמנים שבהיכל (שבת כא:), וי"ל, וכי
 השמנים הי' צהיכל, הא איתא ברמב"ם (הלכות
 בית הבכירה פ"ה ה"ח) שהשמנים הי' בלשכה בעזרת
 נשים, וכשגזרה מלכות החשמונאים בדקו ולא
 מצאו אלא פך אחד שמן בחותמו של כ"ג, י"ל,
 מה הועיל חותם כ"ג, הא הי' חשש היסט.
 ותירץ התוס' (ד"ה שהי') שהי' מונח בקרקע
 והכירו שלא נגעו בו אם כן למה לריך חותם
 כ"ג. והר"ן תירץ (שבת שס) שאם הי' מרגישים בו
 בחותם כ"ג הי' שוזרים אותו, קשה שמה
 הסיטוהו בלא הרגשה, לשנה אחרת קבעום
 ועשאום ימים טובים צהלל והודאה. ומפרשים
 פירשו שלא אסורים צמלאכה. וקשה איזה י"ט
 הוא שמוחר צמלאכה. גם להבין, למה גזרו
 היוונים (כדירושלמי תגיגה פ"ג ה"ב) כחצו לכם על
 קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל.

הגה חנוכה הוא חינוך לגאולה שלימה
 ז"צ, וכדאיתא בצנ"י (כסלו מאמר ב' אות ח', ועוד),
 וכן גאולת מצרים היתה הכנה לגאולה העתידה
 כדכתיב (מייכה ו, טו) כימי לאתך מארץ מצרים
 אראנו נפלאות, וסוף שלושת גאולות אלו, היינו
 גאולת מצרים, וגם דחנוכה, וגאולה דעכשיו, הן
 בשני כחות: צרכה וקללה: צרכה לצנ"י שומרי
 תורה וקללה לשונאי ישראל, היינו צקוף גאולת
 מצרים כתוב בשירה (שמות טו, ו) ימינך ד' נאדרי
 צכח ימינך ד' תרעץ אויב, ופרש"י באותה ימין
 ענמה תרעץ אויב ציד אחת, גם כתיב (שם יג, כא)
 וד' הולך לפניו, יומם צען, ולילה באש, אבל
 צליל קריעת ים סוף פרש"י (שם יד יט) ששימשו
 כאחת אש וענן, היינו אש להאיר לישראל, וענן
 וחושך למצרים, גם איתא בזוה"ק (בא ל"ו) כתיב

בישעי' וגנף ד' את מצרים גנף ורפוא, גנף
 למצרים ורפוא לישראל, וכן צנח דחנוכה היתה
 מפלה ליוונים, ולעמך ישראל עשית תשועה
 גדולה. וכן עכשיו בגאולה שלימה כתיב (זכרי' יד,
 ג) ויצא ד' ונלחם בגוים, וצנח לו בצנרה וטבח לו
 בצוגדים, אבל ישראל נושע בד' תשועת עולמים
 (ישעי' מה, יו), שרומים ודין משמשים כאחת, וזהו
 רש"י הנ"ל ששימשו כאחת, אש וענן, אור
 וחושך, אור לישראל, וחושך למצרים, וזהו גם
 רש"י הנ"ל בפסוק ימינך ד' כו', באותה ימין
 ענמה תרעץ אויב, גנף ורפוא כאחת.

וזהו שאיתא בצנח"ט בזה הפסוק
 המסורה נאדרי צכ"ח הרימי צכ"ח קולך,
 דאתקש גאולה אחרונה לראשונה, היינו כמו
 מצרים אז שהי' גנף למצרים, ורפוא לישראל,
 כזה"ק הנ"ל, כן כתיב כימי לאתך מאמ"צ
 אראנו נפלאות, וכן חנוכה שהוא חינוך לגאולה
 שלימה דעכשיו, אז היתה מפלה ליוונים, ולעמך
 ישראל עשית תשועה גדולה. וכן עכשיו בגאולה
 שלימה, יהי' כנ"ל, צנח לו בצנרה וטבח לו
 בצוגדים, וישראל נושע בד' תשועת עולמים.
 אמנם באיזה כח וזכות נזכה עתה לכל זה, כימי
 לאתך מאמ"צ כו', היינו כמו צי"מ כתיב
 ופרעה הקריב, ופרז"ל הקריב את צנ"י
 לתשובה. ואז נושעו כן עכשיו נשוב לד' בתשובה
 שלימה ונזכה לגאולה שלימה, ואיתא ברמב"ם
 (פ"ג הלכות תשובה), אין ישראל נגאלין אלא
 בתשובה. ונקבל עלינו מחדש עול תורה וקיום
 מצוותי' וכדאיתא במדרש (פ' ראה) נפש ותורה
 נמשלו לנר: נפש, כדכתיב (משלי כ, כו) נר ד'
 נשמת אדם, תורה, כדכתיב (שם כג) נר מצוה
 ותורה אור, אמר הקב"ה לאדם נרי צידך, הוא
 התורה ונרך צידי, הוא הנפש, אם תשמור את
 נרי תורה, אני אשמור את נרך נפשך, אם
 "שמור תשמרון" (דברים ו, יו). אך כל זה אם
 מאמינים בד' ובתורתו. ולכן היוונים צרכום

שבת חנוכה ור"ח

(תשל"ה)

ויוסף הוא השליט וכו' הוא המשציר לכל עם הארץ (בראשית מז, ו). הנה זקני הגה"ק זי"ע מרופשיץ מציא בספרו ז"ק בשם הגה"ק הרר"א זי"ע מליזענסק, שלשון משציר הוא לשון שצר, שע"י שיוסף הצדיק משצר היל"ר והתאוות, בכח זה משצר כל המסכים המנדליין ציינו לבין אצונו שצמחים, שהשי"ת רוצה תמיד להשפיע לנו כל ישועות, אבל המסכים מנדלים ומונעים ההשפעות, אבל כשהצדיק משצר ומסיר המנדלים, אזי מושפע כל ישועות לישראל, עכ"ל. ולפי ד"ק פשט הפסוק הג"ל ויוסף הוא השליט ומושל צינרו ומשצר המסכים, ממילא משציר כפשוטו משפיע לכל ישראל כל ישועות. אך מדוע שיך זה דייקא לבחינת יסוד. שיוסף הוא מדת יסוד. יובן עפ"י הגמ' (שנח כא:) מאי חנוכה דת"ר בכ"ה כסלו יומי דחנוכה תמניא אינון כו'. וי"ל למה בזה הצרכה בשמן ו' ימים. תירוץ הפוסקים דחוקים הם. התירוץ שהי' צריך ו' ימים לעשות שמן טהור, קשה, האם מעט שמן לעשות למנורה הי' צריך ו' ימים. וגם תירוץ שהי' צריך ו' ימים להציא שמן טהור ממקום אחר, דחוק. וי"ל העיקר מפני שמנינו בכל מקום ששריית ברכות מסוגלת דייקא במספר שבעה: שבת יום "השביעי", ובזוה"ק (ח"ב פח.) כל צרכאן דלעילא ותחתא ביומא "שביעאה תליין". "שבע" ברכות בחנוכה, וגם כנ"ל מזקני שיוסף מדת יסוד משציר ומשפיע שפע רב למדת מלכות הסמוכה לה, ומלכות היא מדה "שביעית".

ולא הביין מדוע דייקא מספר ו' מסוגל לזה, שהכל הולך אחר צריאת עולם, וכתיב (בראשית ג, ז) ויכל א' ביום "השביעי" כו'. ולכן ו' ימי שבע — ו' שבתות קפירה — ו' רועים

להרע לנו ולהצר לנו גזרו על ישראל כתצו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל, היינו להכחיש צד' ובחורתו ח"ו. אבל החשמונאים שנלחמו בעד ד' ותורתו, והיינו שנאמר וזדים ציד עוסקי תורתך, בכח זה נתגברו על שונאי ישראל.

וזהו: מאי חנוכה ח"ר, כשנכנסו יוונים "להיכל" טימאו כל השמנים "שבהיכל". "היכל" מרמז להשי"ת, כדכתיב (חבקוק ג, כ) "וד' בהיכל" קדשו. "היכל" צגימ' אדני". היינו שרנו היוונים לבטל את צג"י מאמונת אלהי ותורתו. וכנ"ל שאין לכם חלק באלהי ישראל. וכשגברה מלכות חשמונאים בכח התורה כנ"ל, בדקו, מאיזה כח וזכות זכו לישיעה גדולה זו, ולא מצאו אלא פך "אחד" ולהדליק יום "אחד", בזה ראו רמז על ד' "אחד" וגוי "אחד", וכחו"ל צגמ' ברכות (דף ו.) אחס עשיתוני חטיבה "אחת" בעולם ואני אעשה אחס חטיבה "אחת" בעולם. ובחזותו של "כהן" גדול, אלהינו "כהן" הוא (מנהדרין לט.). שיש לנו חלק באלהי ישראל. לשנה אחרת קבעום ועשאו י"ט היינו שחנוכה הוא חינוך לגאולה עמידה, כנ"ל. וימים אלו טובים ומסוגלים לגאולה שלימה וע"י תשובה שלימה. וכמו שהי' אז בחנוכה מסרת רבים ציד מעטים, צציל, וזדים ציד עוסקי "תורתך", כן גם עכשיו תמסור רבים ציד מעטים, בכח וזכות מקיימי התורה, ובהלל והודאה, הלל סימן לגאולה, והודאה שנודה לך שיר חדש על גאולתנו ועל פדות "נפשנו", היינו גאולת השכינה, שצפסוק (ויקרא כו, ל) וגעלה נפשי אחס פרש"י שזהו סילוק שכינה. וזהו "פדות נפשנו" גאולת השכינה שאתנו ישוץ נידחים קובץ. ויתגלה אור הגנוז בנר חנוכה הוא אורו של משיח ויגאלנו גאולה שלימה צב"א.

☆☆☆

— ז' מדות — ז' כוכבי לכת, שז"ס חנכ"ל. ולבנה כנגד מלכות מדה ז' והם עתידים להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על שם כבוד "מלכותו" דייקא. ועולם "חסד" יבנה" (מהלים פט, ג) ומדת חסד משפעת והולכת עד "יסוד". ויסוד לדיק משביר ומשפיע לכל, וכזקי הנ"ל. ושבת מלכתא הוא המקבל האחרון כל השפעות ומקור הברכה, וכל צרכאן דלעילא ותתא ציומא "שביעאה" תליין דייקא. והנה שבעה רועים הם ז' אֲשֶׁר־פִּיזִין דחג סוכות, ואיתא בזוה"ק (ח"ג דף קא א:) שאֲשֶׁר־פִּיזִין דְּאֶצְרֵהֶם צחינת "חסד" יומא דאזיל עם כלהו יומין, היינו "חסד" עד "מלכות", מספר ז', והנה ידוע שצחנוכה הוא גמר החתימה, ואמרו המקובלים שחתימת חנוכה היא צחינת חסד חנס מיד הקב"ה. אבל צר"ה ויוכ"פ החתימה כפי מעשי האדם, כאומרים צר"ה זכר כל "המעשים" לפניך בא, ואתה דורש "מעשי" כולם.

ובבין חנוכה דומה לסוכות, שצוכות יומא דאזיל עם כלהו יומין כזוה"ק הנ"ל, היינו (מכאן ז, כ) "חסד לאצרהם, חסד חנים", כן צחנוכה חתימת "חסד חנס" כנ"ל, וזהו פירוש הגמ' בשבת (כג.) בהלכות חנוכה, ששואל מהו להסתפק בנוי סוכה כל שבעה, ואומר הרי אמרו להרצות מעות כנגד נר חנוכה, ואמר מרי' דאצרהם תלי תניא בדלא תניא, ולמה נקט לשון מרי' "דאצרהם". אלא כנ"ל מרי' "דאצרהם" מדת "חסד" חנס תלי תניא בדלא תניא היינו סוכות צחנוכה, שגם צחנוכה היא צחינת חסד חנס כנ"ל. שהחתימה שלא עפ"י מעשינו. וכצחנוכה שבאה הברכה בשמן שלא עפ"י מעשינו, וכן שבת קביעא וקיימא (פסחים קז:) וקדושאן שלא ע"י מעשינו, ומ"ט אנו צריכים לקדש, וגם לבנה הז' מכוכבי לכת צחינת "מלכות" כנ"ל בשבת "מלכתא". והם עומדים להתחדש כמותה כו' כבוד "מלכותו", וממילא

ר"ח מסוגל לישועתינו בחדד חנס כנ"ל, וכשחל ר"ח צחנוכה ובשבת ובגמ' איתא (שבת י, ע"ג) שאמר הקב"ה "מתנה טובה" יש צבית גנוי ושבת שמה כו', וחוט המשולש הוא: חנוכה ור"ח ושבת מסוגל להשפעות בחדד חנס מיד הקב"ה. וזהו מאי חנוכה כו' שמן "צחותמו של כ"ג", אלהינ"ו כהן הוא (סנהדרין לט.), ש"חתימת" חנוכה של כ"ג הקב"ה, ומאור מתנת חנס ירחם השי"ת וישפיע כל ברכות ורפואות וישועות לנו ולכל ישראל אמן.

☆☆☆

סעודת חנוכה

(תשל"ה)

מאי חנוכה דת"ר צכ"ה כסלו יומי צחנוכה תמניא אינון (שבת כא:) הנה לתרץ קושיה המפרשים מדוע קבעו שמונה ימים לחנוכה, הא הנה הברכה בשמן לא באה רק ז' ימים, גם מדוע גזרו היוונים כתבו לכס על "קרן" השור דייקא. ושאיין לכס חלק באלהי ישראל.

וצ"ל שטיקור כוונת יוונים להכחידנו מן העולם, כדכתיב (מהלים פג, ה) אמרו לנו ונכחידים מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד, אבל כשאנו דבוקים בהשי"ת, אזי כשם שהוא חי העולמים ונצחיות, כך אנו נצחיות, שיש לנו חלק א' ממעל, כדכתיב (בראשית ג, ז) ויפת באפיו נשמת חיים, ואיתא שם ברמב"ן כביכול הנופח מעצמותו נופח, ודו"ק. ואתם קרוים אדם (יבמות סא.), אך אימתו, כשנהיה דבוקים בהשי"ת ע"י קיום תורתו, ואזי כחז"ל (זהר אחרי עג) אוריייתא וקב"ה ישראל "חד" הוא, ואזי כמו שהקב"ה נצחיות ותורתו נצחיות כך ישראל נצחיות, ולכן זיקשו היוונים להשכיחם "תורתך", ואמרו כתבו לכס על קרן השור שאין לכס "חלק באלהי ישראל"

(ירושלמי תגיגה פ"ג ה"ז). ולמה די"קא על "קרן השור". היינו סוף מלת שור' שהוא ר', שהיוונים רצו להעביר ר' של אל אחר' במקום ד' אחד', כידוע מחטא עץ הדעת, שגרם הטעות בין ד' לר' כדכתיב (בראשית ג, יח) וקוץ ו"דרדר"ר" חנמית לך. שנגאולה שלימה יהי' ד' אחד' וגוי אחד', כדאיתא בגמ' (ברכות ו') שאמר הקב"ה לישראל אחס עשייתני חטיבה אחת בעולם שנאמר שמע ישראל ד"א ד' אחד', ואני אעשה אחס חטיבה אחת בעולם שנאמר (דברים יז, כא), ומי כעמך ישראל גוי אחד' בארץ, ומתי יהי' זאת, כשיבוא משיח. והנה דורנו דורו של משיח בלי שום ספק, אבל הגאולה דעכשיו תהי' בצחינת צעתה, ולא בצחינת אחישנה, שזו רק כשזכו, האפשר לומר שעכשיו דורו של משיח בשביל שזכו יותר מן דורות הקדמונים. והנה באיזה זמן מן השנה מוכשר "צעתה". נראה שצחנוכה, דאיתא בספר יצירה שצנר חנוכה נחגלה אור של משיח, והוא אור הגנוז שנברא בצריחת עולם בכ"ה אלול. ואיתא במדרש בפסוק ויאמר א' יהי אור זהו אורו של משיח. ונברא בכ"ה אלול ונחגלה בכ"ה" כסלו, בשמן של נ"ח. ורמז לזה שמ"ן נוט' ש"ס מ'שית נ'גנו, ונוט' נ"ר ש'ל מ'שית, וע"י משיח יחגלה מלכות שמים שמ"ן נוט' נ'חגלה מ'לכות ש'מים, בדקו ומלאו פ"ך אח"ד (עה"כ), גימ' מל"ך דוי"ד, כדכתיב (תהלים פט, כא) מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתי, ובאיזה שנה צחנוכה זמן "צעתה". נראה רמז בלשון הגמ' בד"קו ול"א מלא"ו אל"א פ"ך אח"ד שמ"ן גימ' חנוכה"ה תשל"ה. וכן עיקר נס הי' צענ'ס מציאת הפ"ך בכ"ה כסלו". ליל א' דחנוכה, הוא אור הגנוז שנברא בכ"ה אלול ונחגלה בכ"ה כסלו, באותו יום לחודש רק תקופה אחת מאוחרת.

והגדה היונים גזרו כתבו לכס כו' שאין לכס חלק באלה"י ישראל, או"ר גנו"ז (עה"כ),

גימ' לכ"ס חל"ק אלה"י, להראות היפוך גזירתם. וגזרו כתבו לכס על "קרן" השור, וכן"ל, שאורו של משיח נחגלה צנר חנוכה בשמן, כס"י הנ"ל, וכתיב (תהלים קלב, יז) "שם" אלמית "קרן" לדוד ערכתי "נר למשיחי".

וזהו הגמ' הנ"ל: מאי חנוכה דת"ר בכ"ה כסלו יומי דחנוכה "תמניא אינון". הנס הי' רק ז' ימים, ולמה "תמניא אינון". ומשני, כשנכנסו יוונים "להיכל" מרמז לשכינה הקדושה, כדכתיב (מקדק ג, כ) "וד' בהיכל" קדשו, שגזרו על ישראל כתבו לכס שאין לכס חלק "באלה"י" ישראל. טמאו כל השמיים שבהיכל, היינו שצחורה זו רצו לצטל כל רמזי שמ"ן הנ"ל. וכשגברה מלכות החשמונאים כו' פ"ך אח"ד גימ' מל"ך דו"ד, כנ"ל, של שמ"ן, שלשה נוט' הנ"ל שמרמזים לאורו של משיח שנגנו בשמ"ן ונעשה "צו נס", היינו די"קא "צו" ביום כ"ה כסלו החגלות אורו של משיח, ולכן קבעום ועשאוים ימים טובים לכל ח' ימים — "צהלל" והודאה, סימן לגאולה שלימה (כפסחים קיז). שצחנוכה הזמן מוכשר להחגלות משיח וע"י מלכות שמים צכה"ע צב"א.

☆☆☆

שבת חנוכה — ראשון

(תשל"ד)

ויאמר שלחני כי עלה השחר, ויאמר לא אשלחך כי אס צרכתי (בראשית לב, כז). פרש"י הודה לי על הצרכות, גם אמרו חז"ל (ב"ר פ' ע"ז אה"ג) על המלאך הזה שהוא ס"מ שרו של עשו. נראה לרמז שהתאצקות זו יעקב עם ס"מ היתה בליל ראשון של חנוכה, ונקדים גמ' (שבת כא:). מאי חנוכה דת"ר כו' שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמיים שבהיכל, קשה, וכי השמיים

הי' ^{ה' צית הנחירה פ"ה} צהיכל. ברמז"ס (ה' צית הנחירה פ"ה) איתא
שהשמנים הי' בלשכה. וכשגברה מלכות כו' פך
אחד של שמן צחותמו של כהן גדול. ואיתא
צתוס' (ד"ה שהיה) שהיה מונח בקרקע שלא
הסיטו הכלי, ואם כן למה לריך חותם כ"ג. גם
להצין מה שסמך לכאן, גמל טעון פשתן ונכנסה
פשתנו לתוך החנות ודלקה בנר חנוני והדליק
הצירה. בעל הגמל חייב. הניח חנוני נרו מצחון
חנוני חייב. ר"י אומר בנר חנוכה פטור. גם
להצין למה נקט דייקא "גמל" ו"פשתן"
ו"צירה" ו"חנוני". וזנ"א פ' וישב איתא
שהחנות וחנוני מרמזים כאן כדאיתא בפרקי
אבות (פ"ג מט"ו) החנות פתוחה היינו התורה
ו"חנוני" — היינו הקב"ה — חייב להשפיע
לנו ישועות ע"כ.

הנה כ"ק אאזמו"ר זי"ע מראזוואדוב,
אמר שגר חנוכה תיקון לחטא אדם הראשון,
ויעקב אבינו דיוקני' דאדה"ר לחקן זה חזר על
פכים קטנים (כנחולין א.). ורוקח אומר שהי' פך
שמן של חנוכה, ול"י נרות של חנוכה הם כנגד
ל"י שעות ששימש אור הגנוז, מן ערב שבת
צוקר עד מולש"ק, וכ"ה כסלו שנחגלה אור
הגנוז בנר חנוכה, הוא כנגד כ"ה אלול שנבראו
אור הגנוז ונגנו במוצאי שבת, עכ"ל. ומהו אור
הגנוז. איתא במהרש"א (חגיגה י"ב) שנגנו
לצדיקים להנות מאור זיו שכינה ע"י "תורה
אור", ואז"ל היכן גנוז בתורה, ובמדרש (תקו"ו)
ע"י איתא בפסוק (בראשית א, ג) ויהי "אור" זה
אורו של מלך המשיח, והיינו שע"י התגלות
משיח תהי' גילוי שכינה בכל העולם. ונגנוזה
בתורה כנ"ל. ובחז"ל (עי' חגיגה ט:) עצה "שלא
לשכוח" התורה ללמוד מאה פעמים "ואחד".
היינו תורה לשמה לשם "אחד" יחיד ומיוחד, כי
אין "שכחה לפני כסא כבודך", ויוונים בקשו
ל"השכיחם" תורתך, אמרו לישראל כתבו לכם
כו' שאין לכם "חלק באלהי" ישראל, היינו שלא

לשם "אחד". וכשגברו חשמונאים מלאו "פך
אחד", פ"ך גימ' מאה, "ואחד", היינו בכח
תורה "לשמה" דייקא. והיינו וזדים ציד עוסקי
"תורתך". ו"שמן" מרמז ל"חכמה" התורה
כבגמ' (מנחות פה:) מקום ששמן זית מצוי שם
ה"חכמה" מצוי.

וזהו: מאי חנוכה דת"ר כנ"ה כסלו כו'
שכשנכנסו יוונים ל"היכל", כתיב (מקדש ב, כ)
"וד" צהיכל" קדשו, היינו מה שא"ל כתבו כו'
"חלק באלהי" ישראל, והיינו "להשכיחם"
תורתך, כנ"ל, וכשגברה מלכות חשמונאי מלאו
פ"ך אחד כנ"ל, שהי' "צחותמו" של "כהן
גדול", "אלהינו כהן" הוא (פנה' לט.), וצחותמו
דייקא, שימני "כחותם" על לבך (שה"ש ח, ו),
וזהו: שסמך לזה גמל טעון פשתן לפי הנ"ל
מכ"ק זקני שגר חנוכה תיקון לחטא אדה"ר.
ומה הי' ענשו. ביום אכלך ממנו כו', אולם
הראשון שהביא מיתה לעולם, לא ח"ו השי"ת,
רק קין כדאיתא במדרש (פתיחה אסתר רבה, אוח י'),
קין ראש להורגים ומה הייתה הסיבה לזה, קרבנו
"פשתן" כדאיתא ברש"י (בראשית ד, ג) ממדרש,
וכן איתא בזוה"ק (קדושים פ"ו) וז"ל: קרבני' דקין
פשתן ודהבל זמר [עמרם תכלת דומה כו' לכסא
הכבוד] ורזא דמלה קין סטרא אחרא וקרבני'
הוא מההוא סטרא, עכ"ל. היינו פשתן הוא
מס"א. ויעקב אבינו שופרי' דאדה"ר לחקן זה,
חזר על פך שמן של חנוכה, שזה תיקון לזה ככ"ק
זקני הנ"ל. ויאבק איש עמו כנ"ל, בס"מ שרו של
עשו הוא הנחש הקדמוני, ואחז"ל (ב"ר פ"ט א')
הנחש הי' אז בצורת גמל קודם שנקלצו רגליו,
ואיתא בפרקי אבות (פ"ג מט"ו) החנות פתוחה
ו"חנוני" מקיף, ופירוש "חנוני" השי"ת, מקיף
ומלוה ישועות צחות. וזהו: שסמך גמ' הנ"ל
להלכות חנוכה גמל טעון פשתן. ונכנסה פשתנו
לתוך החנות, כנ"ל גמל הוא הנחש ס"מ שרו של
עשו, ופשתן מס"א כזוה"ק הנ"ל. ונכנסה

פ.ח.), כל צרכאן דעילא וחתא ציומא שביעאה תליין, וזכן היום מוכשר שתחקיים צרכה הנ"ל יעצדוך עמים כו'. וזכן אנו בני ישראל אומרים עכשיו לא אשלחך כי אם צרכתני, הודה לי על הצרכות יעצדוך עמים כו', שצריך אותנו יצחק אבינו, וכשיחגלה עכשיו אורו של מלך המשיח תחקיים צרכה זו ונזכה לגאולה שלימה בב"א.

☆☆☆

סעודת חנוכה

(תשל"ו)

מאי חנוכה דת"ר בכ"ה נכסלו כו' (שנח כא:). הדקדוקים ידועים. גם קשה, הא כל הנס הי ללא צורך שטומאה הותרה בצבור. וגם לא הועיל כלום, כפי שיטת הצ"י (סי' חע"ר) שהי' כולם טמאי מחס, אם כן טמאו את הפך שמן והמנורה. קבעום ועשאו ימים טובים, מהו י"ט שהרי מותר במלאכה.

הגה כחיצ (בראשית לג, כב), ויוותר יעקב לצדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר, ואיחא בגמ' (חולין נא). שחזר על פכים קטנים, שצדיקים ממונם חביב עליהם כו'. קשה להצין, בעל ב' מחנות ועשיר חזר על דבר מועט כזה. ורוקח מתרץ שהי' פך שמן של חנוכה. ואיחא במדרש שם (פרשה ע"ז אות א') ויוותר יעקב לצדו, מה הקב"ה כחיצ בו (ישעי' צ' יא) ונשגב ד' לצדו. אף יעקב ויוותר לצדו. וכך ישראל כחיצ בו (דברים לג, יב), ד' צדד ינחנו (מדרש ילמדנו). עד עלות השחר, עד שיעלה שחר לישראל שישועתן דומה לשחר, כדכחיצ (ישעי' נח, ח) אז יבקע כשחר אורך (מדרש לקח טוב). עוד שם במדרש (לק"ט) וירא כי לא יכול לו, כלומר לא יכול להוציא את ישראל מיחודו של עולם. וגם איחא במדרש תנחומא (אות ט') ויאבק איש עמו, זה סמא"ל שרו של עשו.

"פשתנו" לחוך "החנוכה", היינו נכנסו יונים "להיכל", ודלקה צנרו של "חנוני" השי"ת היינו שסוף הס"מ שתי' לו כלי' וישרף ודלקה צנרו של חנוני השי"ת. משום, שהדליק "הצירה" — בית המקדש, לכן, בעל הגמל חייב, היינו ס"מ חייב כלי' וכנ"ל. והנה צחורצן בהמ"ק כחיצ (יחזקאל י, יח) ואלא כבוד ד' מעל מפתן הבית, ואיחא במדרש (ילקוט שם) זהו סילוק שכינה, שיצאה עמנו לגלות, וזהו: הניח "חנוני" נרו מבחוץ, היינו הניח "השי"ת שכינתו" מבחוץ צגלות (שה"ש ג, ט). הנה זה עומד אחר כחלנו כו'. ואנו מתחננים לד' השב שכינתך לציון עירך, "חנוני" חייב, היינו השי"ת חייב להשיב שכינתו לציון, ומתי הזמן מוכשר לזה. בחנוכה כנ"ל, שאור הגנוז היינו אור שכינה, ואורו של משיח מתגלה צנר חנוכה. וזה שמקיים ר"י אומר צנר חנוכה פטור.

והגה אמרתי למעלה לרמו שהתאבקות של יעקב אבינו צס"מ שרו של עשו היתה צליל ראשון של חנוכה, כ"ה כסלו כנגד כ"ה אלול שבו נברא אור הגנוז היינו כנ"ל מגמ' ומדרש שהוא אור שכינה ואורו של משיח, וככ"ה כסלו שוב נתגלה צנר חנוכה, והיום הזמן מוכשר שיתגבר יעקב על שרו של עשו, וזהו: ויאמר שלחנו כי עלה השחר, היינו שאותו המלאך אמר ליעקב "שלחני" שהיום מוכשר שתפטר ממני, כי עלה "השחר". שיבקע "כשחר אורך" (ישעי' נח, ח) הוא אור הגנוז ונתגלה צנר חנוכה, אור שכינה ואורו של משיח כנ"ל. כדכחיצ (תהלים קלב, יז) ערכתי "נר למשיחי". ואמר לו יעקב, אם כן לא אשלחך כי אם צרכתני, הודה לי על הצרכות של יצחק, ועצדוך עמים וישתחוו לך לאומים. שעדיין לא נתקיים, וצדיאת משיח יתקיים, וצליל ראשון של חנוכה כ"ה, הזמן מוכשר לזה, וצפרט כשחל צהאי שתא בשבת, השח"ר נוט' ה'יום ש'צת ח'נוכה ר'אשון, וצוה"ק של שבת איחא (ח"צ דף

קדישין "רק צפיו" ולא עשה בפועל שום מעשה טוב, ונשאר רע לצדו בעשו. וטוב לצדו ציעקב, צצורר גמור.

אמנם החיקון השלם ובעול הרע לגמרי יהי' עתה ע"י משיח. ונשמת משיח נבראת בתחילת הבריאה כחז"ל (תקו"ז ע"י) בפסוק ויאמר א' יהיה "אור" זה אורו של משיח ונגנו. וזהו "אור הגנוז", ונחגלה בנר חנוכה, וצבואו צמירה יחצטל הרע לגמרי. והנה עכ"ל מציאת הפך שמן וציאת הצרכה זו חוץ לדה"ט ללא צורך וללא הועיל כנ"ל, הי' להם סימן ששם בשמן נגנו אורו של משיח, כי על משיח בן דוד כתיב (מהלים פט, כא) "מלאכי דוד" עבדי "בשמן" קדשי משחתיו (שם קלב, יז), ערכתי "נר למשיחי", ובשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה "נרו" לעולם ועד, רק יגנו לשעתא, ואיתא צבני יששכר (כסלו מאמר ב' אות ח') שלכך קראו לימים האלה "חנוכה" שהם "חינוך" לגאולה עתידה צמירה, ע"י משיח בן דוד, שאור משיח נגנו ונחגלה ב"נר חנוכה". ולכן על נס זה קצעו ימי חנוכה, וכנ"ל, שהי' ללא צורך שטומאה הותרה בצבור. ורק לסיומן שימי חנוכה מסוגלים להתגלות "אור הגנוז" הוא אור משיח. והוא יתקן פגם עץ הדעת ויחצטל הרע לגמרי ויהי' חקון השלם. וזהו: מאי חנוכה, פרש"י על איזה נס קצעו, דת"ר כו' "שכשנכנסו" יוניס "להיכל" — היינו (חזקוני ב, כ), "וד' צהיכל" קדשו, רצו צחכמת יוניס להכניס רע צהיכל ד', ולערב רע צטוב וממילא, טימא כל השמיים שצהיכל ד', "ושמיים" היינו חכמת התורה שכולה טוב, כחז"ל (מנחות פה:) מקום ששמן זית מצוי שם "החכמה" מצוי. וזה הי' עיקר פגם ראשון תערובות טו"ר, כנ"ל, וכשגזרו כו' מצאו פך אחד כו', ונעשה צו נס כו', ולמה צריך לזה, שטומאה הותרה בצבור, וכנ"ל מלאכי דוד עבדי "בשמן", וערכתי "נר למשיחי", שמ"ן נוט' ש"ס

הנה רבים מקשים, האין אפשר שיחזק אצינו שהי' עולה לד' כולו קדוש, הוא הוליד את עשו הרשע, ועוד אהבהו. ובפרט כנ"ל ששרו ס"מ שורש הס"א נחש הקדמוני. ואריה"ק מתרץ, שגזלון קדישין הי' צפיו, והיינו כי צי"ד צפיו"ו, אצל לא עשה שום מעשה טוב בפועל, ולא הצליע באיברים, רק אמר "צפיו", אצל האין מעשרין וכו'. וקשה, וכי יחזק לא הבין זאת. הנה נחזקון מה הי' עיקר החטא הראשון. הענין כך: הרע צענמותו אי אפשר לו להתקיים בצדו אף רגע אחד, רק כשיונק מן נד הטוב מעט, צוה יש לו קיום. והנחש ס"מ הסיחם לאכול לעץ הדעת "טוב ורע", "לערב טוב צרע". וזהו עיקר החטא "תערובות טוב ורע". ואיתא צגמ' (שבת קמ"ז) עד שלשה דורות לא פסקה זוהמת הנחש מאבותינו. אברהם הוליד ישמעאל, יחזק הוליד עשו, אצל יעקב הוליד שנים עשר שצטים, שצטי י"ה, שלא הי' בהם שום דופי. וז"ל הזה"ק (שלח קס"ג) אמאי אקרי יעקב איש חס בגין דלא אשתאר צי' פסולת כלל. ובג"כ אקרי יעקב שלימא, שנתבשר חולקא שלימא, עכ"ל. היינו יעקב לצד הטוב, ועשו הרשע לצד הרע, וכן איתא צג"א (פ' חולדות) מה שאמרה רבקה א"כ למה זה אנכי, שסברה שהוא אחד בתערובות טוב ורע, שכשעברה צבה"מ של שם ועצר מפרכסת לצאת וכן כשעברה על ע"ו. וזה לא ראוי לקבל התורה "אנכי" ד"א. ונאמר לה שני גוים צצטק כו' ממעך "יפרדו". אחד כולו טוב צלי תערובות רע, והשני כולו רע צלי תערובות טוב, אמנם למי הי' הכח הזה לצרר ולהצדיל הרע מן הטוב. ליחזק דייקא שהי' עולה כולו כליל קודש לד'. מה שנחלקל ע"י הנחש ס"מ תערובות טו"ר. יחזק הצדיל הטוב מן הרע, והוליד יעקב שלימא כולו טוב דלא אשתאר צי' פסולת כלל, כלשון הזה"ק הנ"ל. ונשאר עשו כולו רע שורש הס"א ס"מ, ורק צוה אהב יחזק לעשו כי צי"ד צפיו כנ"ל שהי' הנצולין

מ'שית נ'גנו, שמ"ן נוט' ש"ס נ'שמת מ'שית, שמ"ן נוט' נ'רו ש"ל מ'שית, ולכן, לשנה האחרת קצעום ועשאוּם י"ט, שימי חנוכה אלו מסוגלים להיותם יום טוב צדיאֵת משיח, ויגיענו למועדים ולרגלים אחרים, ויהי' זהם תקון השלם להבדיל לגמרי צין רע לטוב, וממילא יתבטל הרע מן העולם לגמרי וזבח לו בצורה. ויען שיעקב אבינו הי' הראשון שנבדל טוב מן הרע הוא עשו ששרו ס"ל שורש הנחש וס"א, ולכן דייקא יעקב חזר על "פכים" קטנים, פך שמן של חנוכה, כרוקח הנ"ל, שבשמן של נר חנוכה גנוז ויתגלה אורו של מלך המשיח, שע"י יתבטל הס"מ, ולכן אז, דייקא נזדווג לו הס"מ להתגבר עליו שלא יבטלו, אבל, וירא כי לא יכול לו, ומדרש הנ"ל לא יכול להוציאו "מיחודו" של עולם, היינו שיעקב "נתייחד" עם קונו "ציחוד גמור", בלי שום תערובות רע. וכשיהיה תקון השלם ע"י משיח שגנוז בנר חנוכה ויתגלה אז — ויוותר יעקב "לצדו", ומדרש הנ"ל שאמר ד' כשם שאני עתיד להיות "לצדו" — ונשגב ד' "לצדו", וכך ישראל — ד' "צדד" ינחנו "ואין עמו אל נכר", שאין עמו תערובות רע, עד עד עלות השחר, ומדרש הנ"ל עד שיעלה שחר לישראל אז יבקע כשחר "אורך" — "אורו" של משיח, וז, ונשגב ד' לצדו שיתגלה מלכות שמים בכל העולם צ"א.

☆ ☆ ☆

שבת חנוכה, שני

תשל"ו

בזאת יצוא אהרן אל הקודש, בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה (פ' אחרי טו, ג). מדרש (ויק"ר פ' כ"א, אות י"א) בן בקר זה אברהם, כדכתיב (בראשית יח) ואל הבקר רץ אברהם,

ומפרשים בזכות אברהם, ואיתא בזוה"ק (אחרי נ"ח:) ואל יצוא בכל עת אל הקודש, ואי צעי למנדע צמה ייעול בזאת - בזאת יצוא אהרן אל הקודש, עכ"ל. והיינו בשכינה שנקראת זאת, וגם איתא בזוה"ק (במקומי קט"ו:) כתיב (ויקרא כו, מד) ואף "גם זאת" צהייתם בארץ אויביהם לא מאסחים ולא געלחים לכלתם, גם לרבות כנסת ישראל [שכינה] דאקרי "זאת", דלא שבקת לון לעלמין וכו', לא מאסחים ולא געלחים, מאי טעמא, בגין דחציבותא דנפשאי צינייהו, ובגינה כלהו חציבין גבאי, הה"ד לכלתם חסר ו', היינו לכלתם בגינה לא מאסחים כו'.

הנה הקשו המפרשים למה קצעו שמונה ימים לנר דחנוכה, הרי הנס לא הי' רק ז' ימים, שבפך שמן הי' צו להדליק יום אחד. ותיירו שחכף ביום א' נתמלא הפך בשמן, ואם כן קשה למה קצעו היום בזאת חנוכה, שהיום לא הי' עוד נס.

ואיתא ברוקח (סי' רכ"ה) סמך במורה שמן ונרות לחג הסוכות מה סוכות ח' ימים, אף חנוכה ח' ימים, ולא ז' ימים. והנה בסוכות איתא בזוה"ק (ח"ג דף ק"א:) שיום ראשון אושפיזי' דאברהם יומא דאזיל עם כלהו יומין. וכלהו בצחינת חסד לאברהם, ובכן גם בחנוכה כן בצחינת חסד לאברהם, וזהו שאיתא בגמ' (שבת כ"ג.) מהו להסתפק מנוי סוכה כל שבעה ימים, א"ל, הרי אמרו אסור להרצות מעות כנגד נר חנוכה, א"ר יוסף מרי' דאברהם תלו חניא בדלא חניא. להבין מהו הלשון שנקט מרי' "דאברהם" דיקא. אלא כלל שימי חנוכה הם כנגד ח' ימים של סוכות כרוקח הנ"ל, ובסוכות בזוה"ק הנ"ל יומא דאזיל כו', היינו "חסד לאברהם" וזהו שאמר צניחותא מרי' "דאברהם" חלי חניא בדלא חניא, שגם בשמונה ימים של חנוכה צחינת חסד לאברהם.

ויהנה כזר אמרתי שעכשיו הגיע זמן ביאת משיח זמן "בעתה". אמנם באיזה זכות נזכה לזה עתה. ראשית, כנ"ל ממדרש בפסוק בזאת יבוא כו' בן "צוקר" זה "אברהם" כדכתיב ואל "הצוקר" רץ אברהם, והיינו בזכותו, וכדאיתא בזה"ק (ח"ג דף רלח:) בפסוק (רות ג, ג) חי ד' שכני עד "הצוקר", שכני בגלות עד דיתער "צוקר דאברהם", כדכתיב צעקידה (בראשית כג, ג) וישכם אברהם "צוקר". ושנית, נושע עכשיו בגאולה, בזכות גאולת השכינה, שהיא עמנו בגלות, כזה"ק הנ"ל: ואף "גם זאת" בהיותם בארץ אויביהם, שגם השכינה שנקראת זאת עמנו בגלות בארץ אויביהם. וזהו: בזאת יבוא אהרן אל הקודש, היינו בזכות "זאת" "השכינה" נזכה לבנין ביהמ"ק וכ"ג יבא אל הקודש. וכנ"ל בזכות אברהם, והיינו, צפר בן צקר — זה אברהם כמדרש הנ"ל. והיום "זאת" חנוכה מוכשר לזה, כרוקח הנ"ל מה סוכות ח' ימים אף חנוכה ח' ימים, ואם כן "זאת חנוכה" כנגד שמיני עצרת. ושמיני עצרת בלי טעם רק בצחינת עכבו עמי כידוע (רש"י אמור כג, לו). והיום "זאת" חנוכה ג"כ לנו אומרים לשכינה עכבי עמנו בגלות, ואחנו ישוב נידחים קובץ, בלי טעם כשמיני עצרת, ואז אמרתי שהקרבת "פר" ו"איל", שהשי"ת מצטיח נר שימחיק "פ"ר" דינים מ ישראל. ואנו מצטיחים להשי"ת (מהלל מנ, ב) "כאיל" תערוג כו' כן "נפשי תערוג" אליך אלהים. וזהו: "צפר" בן צקר לחטאת ואיל לעולה, כשנוכה עכשיו לגאולה שלימה אזי הקב"ה יצטל מאחנו כל דינים, ואנו נעבוד את ד' בדבקות, בצחינת נפשי לך ערגה. וזהו כן נפשי תערוג אליך. וזהו נבין הגמ' (שנת כ"א:) שאיתא שם אסור להשתמש לאורה. ואיתא שם כמה טעמים. אמנם הטעם הכמוס האמיתי, דאיתא במהרש"א (מגינה י"ב) "אור הגנוז" הוא אור זיו שכינה שנגנו לנדיקים להנות ממנה. ובזר חנוכה נתגלה אור הגנוז, היינו אור השכינה ולכן

אסור להשתמש לאורה, שאסור להשתמש בשרביטו של מלך. ולכן אחר דין זה שאסור להשתמש לאורה, מפרש הטעם, מאי חנוכה דת"ר כו' ולמה, תמניא אינון, היום הרי לא הי' נס, כנ"ל. אלא כנ"ל שהיום "זאת" חנוכה מוכשר לישועת שכינה שנקראת זאת וכזה"ק הנ"ל. והפך שמן הי' חתום בחתימת כ"ג, וללא צורך, אלא כ"ג היינו אלהינו כהן הוא (סנה' לט). שכינה הקדושה, שזנר חנוכה מתגלה אור זיו שכינה, ולכן אסור להשתמש לאורה. ולכן קבעום י"ט צהלל והודאה, הלל סימן גאולה (פסחים ק"ו). שבחנוכה וצפרט ב"זאת חנוכה" מוכשר להתגלות אור זיו שכינה וגילוי שכינה, והי' ד' למלך על כל הארץ צב"א.

☆☆☆

שבת חנוכה

(כשחל בנר שני תשל"ז)

מאי חנוכה דת"ר בכ"ה כסלו יומא דחנוכה תמניא אינון (שבת כא:), הנה ידועה קושיית הפוסקים למה קבעו ציוס ראשון, שלא הי' צו נס, שהי' להדליק יום אחד, והצרכה בשמן צנר התחילה היום ציוס שני וגם קשה, הא טומאה הותרה בציבור (פסחים ע"ו). ולמה צריך הנס. וגם הי' חשש טומאת היסט, כצחוס' (ד"ה שהיה).

א"ל נ"ל: כתיב צמשלי (ט"ו, כח) ונרגן מפריד אלוף ופרש"י מפריד ממנו אלופו של עולם. וכן איתא בזה"ק (ויקרא י"ב). ונרגן מפריד אלוף, אין אלוף אלא קוב"ה. ושמעתי בשם קדמון אחד מתלמידי בעש"ט זי"ע, שזה קאי על אדם הראשון שצחטאו אז עשה פגומין בשלשה אלפין א' מן אדם ונשאר דם, א' מן א'מת ונשאר מת, א' מן א'ור, ונשאר כחנות

ע"ז, בע', ולע"ל בתקון השלם יחוקנו א'דס
 השלם, וא'מת מארץ תנמת, וא'זר חדש על ציון
 חאיר, עכ"ל. להצין מדוע נפגמו דייקא ג'
 אל"פין אלו. כתיב (בראשית ב, ו) ויפח באפיו
 נשמת חיים, פרש"י עשאו מתחתיים ועליונים,
 גוף מתחתיים ונשמה מעליונים. והי האדם
 לנפש חי' פרש"י אף בהמה וחי' נקראו נפש
 חי', אך זו של אדם חי' שכולם עכ"ל. והענין כך
 הוא: כתיב (דברים יב, כג) הדם הוא הנפש, ולכל
 בעלי חיים יש דם ונפש, אך זו של אדם שנעשה
 בצלם אלהים, חלק אלהי ממעל, "אלופו" של
 עולם כנ"ל, נתוסף א' ב"דס" שצנפס, ונעשה
 "א'דס". וזהו שכח (בראשית א, כו) נעשה "א'דס"
 בצלמנו, וזה "צלם אלהי" עשה את
 "הא'דס", שנשתתף א' בדם שצנפס, וזהו
 דכתיב ויפח באפיו "נשמת" חיים ואיתא
 ברמב"ן "כדיכול" כל הנופח "מעצמו" נופח
 עצמיות אלהית, חלק אלהי ממעל, ולכן והי
 ה"א'דס" לנפש חי', היינו נעשה א'דס "לנפש
 חי'", שמכל בעלי חיים נתוספה זו "נשמת"
 חיים, וזהו רש"י הנ"ל "נשמה" מעליונים, היינו
 חלק אלהי ממעל, וזהו רש"י הנ"ל, זו של אדם
 חי' שכולם, וזהו שהי' מקודם כשלא חטא, והי'
 בגן עדן ודבוק ב"אלופו" של עולם, אבל כשחטא
 ויגרשהו מג"ע ונפרד "מאלופו" של עולם, ירד
 ממדריגת "מדבר" למדריגת "חי", כדאיתא
 בחזקת הלצבות (שער עננת א') וזהו הנ"ל ונרגן
 מפריד "אלוף", וזהו ק הנ"ל. אלוף זה קוצ"ה,
 וזהו ג"כ צמדת "א'מת" שאם הי' דבוק
 ב"אלוף" עולם — חי העולמים, הי' קונה
 לעצמו חיות נצחית וחי לעולם, אמנם כשחטא
 והפריד הא' מ"א'מת ונשאר מת, כדכתיב ציוס
 אכלך ממנו מות תמות. והנה הקב"ה נתן לנו
 ענה טובה, לקנות חיים צקיוס מלוות החורה עץ
 חיים הוא למחזיקים בה (משלי ג, יח) תורת א'מת,
 וזהו אשר נתן לנו "תורת א'מת וחי עולם" נטע
 בתוכנו. ולכן מלכות יון הרשעה, כשרצתה לבטל

עם ישראל ציקשו להשכיחם "תורתך", ואמרו
 לישראל כתבו לכם כו' שאין לכם "חלק" באלה"י
 ישראל. אמנם החשמונאים בני "אהרן" הכהן
 שכתוב עליו (מלאכי ב, ו) "תורת א'מת" היתה
 צפיהו התגברו על היוונים ככה "החורה",
 כדכתב וזדים ציד עוסקי "תורתך". נדבקו
 "באלופו" של עולם. וחיברו הא' לאותיות מת,
 תורת א'מת, ולכן צגמר ישועתם מלאו "שמן"
 טהור, וגם שלא לצורך הי' זו כי טומאה הותרה
 בצבור כנ"ל, וכחז"ל (מנחות פה:) מקום ששמן זית
 מצוי שם "החכמה" מצוי, וכתיב (איוב לג, ג)
 "ואלפך חכמה". ואיתא במשנה (מנחות שס)
 תקועה "אלפא לשמן", וכל זה להראות שצכח
 תורת א'מת התגברו ודבקו "באלופו" של עולם,
 אחד יחיד ומיוחד, ולכן לסימן זה מלאו דייקא
 פך "אחד", ולהדליק רק יום "אחד" מונח
 בחותמו של כה"ג. אלהינ"ו "כהן" גדול הוא
 (סנהדרין לט.), וזוה מתורץ מה שקבעו דייקא
 שמונה ימים שאתמול ציוס ראשון הי' הגם יותר
 גדול מכולם, בשביל כל הסימנים הנ"ל. שהיו
 צכ"ה כסלו. וגם מה שנמצא שמן טהור דייקא
 צכ"ה כסלו, אחר תקופה אחת של צריאת האור
 שנצרב צכ"ה אלול. ואחר חטא הראשון נגזו
 אותו האור, ובחנוכה כ"ה כסלו נתגלה אור
 הגנוז. שמן טהור, "אלפא לשמן" כנ"ל — פך
 "אחד" יחיד — ליום "אחד" — בחותמו של
 כה"ג שמרמו על השי"ת כנ"ל. גם על אהרן
 הכהן שתורת א'מת היתה צפיהו.

וזדהו ששואל מאי חנוכה, ופירש הר"ן
 חנוכ"ה (כסלו). ופרש"י על איזה גס קבעוה,
 היינו לכ"ה. דת"ר "צכ"ה" כסלו יומי דחנוכה
 "תמניא אינון. מדוע תמניא, שהצרכה בשמן
 באה רק שבעה. ומתוך כשנכנסו יונים "להיכל",
 היינו השי"ת, כדכתיב (חזקוק ב, כ), "וד' בהיכל"
 קדשו, שאמרו לישראל כתבו לכם כו' שאין לכם
 חלק "באלה"י" ישראל, וזוה, טימאו "כל

השמיים שבהיכל", כנ"ל שמן מרמו להחכמה, כדכתיב "אללפך חכמה", והיינו שלשה אלפין הנ"ל. וכשגברה מלכות חשמונאים דדקו ולא מצאו אלא פך "אחד" שמן וצאה זו הצרכה שלא לצורך, שטומאה הותרה בצנור והי' זו שמן להדליק רק יום "אחד". וצחותמו של כ"ג השי"ת כנ"ל. "וחותמו א'מת". וכל זה הי' אחמול כ"ה כסלו ולכן קבעו שמונה ימים.

והנה ידוע שכל זמן נתעורר אותו הכח ועת רצון שהי' אז, וכמו אז בימי מתחיהו התגברו בכח התורה וזכו "לגמר חתימת א'מת" כנ"ל, כן עכשיו בחנוכה שידוע שחנוכה גמר החתימה של כל הימים הנוראים, כשנקבל עלינו עול חורה לשמה תורת א'מת, נזכה לחותמו א'מת. והיינו "גמר חתימה" טובה. החתימה בגמריות "א'מת". וזהו הגמ' הנ"ל קבעו ועשאו "ימים טובים". היינו שבימי חנוכה הזמן מוכשר "לגמר חתימה טובה על הימים טובים שעברו". וזפרט כשחל כשנה זו כ"ו כסלו בשבת מקור הצרכה, ואיתא בזה"ק (ח"ג דף פח.) "כל צרכאן דלעילא ותתא ציומא שביעאה תליין, אזי צוודאי הזמן מוכשר לגמר חתימה טובה, שביום זה כ"ו כסלו התחילה "הצרכה" לצוא בשמן. שתחול הצרכה על כל ישראל להוושע צניי ומזוני לולכי"א.

☆ ☆ ☆

סעודת חנוכה

(תשל"ז)

בזאי חנוכה כו' (שנת כא:), פרש"י על איזה נס קבעוה, קשה אם לא ידע בכלל מאי חנוכה מהיכן ידע שקבעוה "על נס". והר"ן הרגיש בזה ופירש על איזה "דבר". וכשגברו כו' צדקו כו'. להבין אחר מלחמה כזדה כזו והי'

להם אז הרבה תיקונים למקן, והעיקר לכח המוצח ולבנות מוצח חדש להקריב קרבנות, הניחו הכל, ומתחילה דדקו למצוא שמן טהור, ומה גם שהי' שלא לצורך כי טומאה הותרה בצנור, וגם מה הועילה חתימת כ"ג כחוס' (שם ד"ה שהיה) שהי' חשש טומאת היסט. וצכלל קשה, מדוע לא קבעו חנוכה על שם הנצחון של המלחמה ונלחמו לשם שמים, בשביל קיום התורה, ורשעים ציד לדיקים. אך כיוונו בכל זה להוציא מלב החכמים המתחכמים שרצו אז לומר שצדק הטבע הי' הנצחון, וכנגד האומרים שגבורים הי' אמרו "גבורים ציד חלשים" דייקא, וכנגד האומרים שישראל רבים הי' אמרו "ורבים ציד מעטים", לכן יהודה המכבי הכריז בכל פעם "לד' הישועה", ולא בצחינת "כחי ועוצם ידי", ולכן היתה הצרכה בשמן חוץ לדרך הטבע, שלא לצורך כלל כנ"ל, להראות שגם נצחון המלחמה הי' חוץ לדרך הטבע, ורק בישועת ד'. וזהו שאיתא שם בגמ' נס חנוכה מצוה להניחו "מבחוץ", דייקא, להראות "לאנשי חוץ" לפרסומי "ניסא", שלא בגבורתם כנ"ל. ולכן כשאמרו נר חנוכה מצוה להניחו "מבחוץ", וכפרש"י "לפרסומי ניסא", שאל מאי חנוכה, על "איזה נס" קבעוה. ומשיב, כשגברה מלכות החשמונאים דדקו הישועה של הנצחון, ולא מצאו אלא פך אחד כו' היינו נס שלא צדק הטבע ושלא לצורך ושלא הועיל, כנ"ל, להראות שגם נצחון המלחמה הי' שלא צדק הטבע, וכנ"ל, גבורים ציד חלשים, ולכן קבעוה ועשאו ימים טובים צהלל והודאה להורות לדורות שהכל בא מיד השי"ת וכנ"ל, שיהודה המכבי הכריז בכל פעם לד' הישועה, כן גם עכשיו אם נאמין באמונה שלימה שמיד ד' באות כל ישועות על ישראל, אזי ישלח ד' גם עתה ישועות שלא צדק הטבע, וינקום נקמתו מרשעי ארץ, וכימי נאחמו מארץ מצרים יראנו נפלאות וישלח לנו משיח בן דוד ויגאלנו גאולה שלימה צב"א.

מנחת

חנוכה

יהודה

קכג

שבת חנוכה ור"ח

אוצר החכמה

(תשל"ח)

והנה איחל בגמ' ברכות (דף י"ב:) שצעשי"ת אומרינ' "המלך" הקדוש "המלך" המשפט, ופרש"י שצימים אלה הקצ"ה מראה מלכותו לכל, וכתיב (קהלת ח, ד) באשר דבר "מלך" שלטון, ומי יאמר לו "מה תעשה", לכן בתשרי לירוף "והי"ה" לשון שמחה ורחמים לכל ישראל וחסדים מגולים, שמראה מלכותו, ומי יאמר לו מה תעשה כנ"ל. אעפ"י שאינו הגון, וכחז"ל (ברכות ו.) בפסוק וחנתי את אשר אחון.

ויאמר שלחני כי עלה השחר, ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני (בראשית לב, כו), פרש"י הודה לי על הברכות. ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, פרש"י לא יאמר עוד שהברכות באו לך בעקבה ורמי' כי אם בשררה "וגילוי פנים".

והנה בחנוכה שנתגלה אור הגנוז בכ"ה כסלו, כנגד כ"ה אלול שנברא אז ונגזר וחנוכה גמר החתימה של רא"ש השנ"ה, גימ' מתתיה"ו. ובכן בחנוכה עת רצון לחסדים מגולים כמו בר"ה. וזהו שחירץ הפני יהושע (שנת כא:) הקושי' הא' עומאה הותרה בצבור, ולמה צריך לנס. וחירץ הוא שעשה השי"ת נס שלא לצורך להראות לכל העולם חבטן של ישראל, ומי יאמר לו מה תעשה, כיון שהוא יח' בצחינת "מלך", כמו בר"ה, וכנ"ל, ובשבת חנוכה יש עוד שעת הכושר לחסדים מגולים, שבת **"מלכתא"** צחינת "מלך", וכשחל צראש חודש יש עוד שעת הכושר לחסדים מגולים, כי להבין מדוע אנו מכבדים כל כך ראש חודש. אומרינ' הלל סימן לגאולה. הרמב"ם (פ"ג מה' נדרים ה"ט, ע"י שו"ע או"ח סי' תי"ח, סעי' ד') פוסק שסעודת ר"ח מדאורייתא. ובגמ' (זבחים פרק כל הפדיר דף פט.) פסקינ' שמוספי ר"ח קודמין למוספי ר"ה. גם להבין הגמ' (חולין ס':) איחל שם, כתיב (בראשית א, טו) "שני המאורות הגדולים", אח"כ כתיב (שם) המאור הגדול והמאור "הקטן". שאמרה הלבנה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, וא"ל ד' לבי ומעטי את עצמך, קשה, הכל עשה השי"ת צעמנו וכאן אמר מעטי את "עצמך". וגם הלבנה אמרה כך, רבש"ע צביל שאמרתי לך דבר הגון אמעט את "עצמי". וגם לפלא שהקצ"ה הרבה כ"כ

וב"ל, שרש"י מרמו בזה שהברכות תהיינה בחסדים "מגולים", ולא נסתרים. וענין זה כדאיחל צוהר חדש (פ' כי תבא) רשצ"י וחבריא הוו יתבו ועסקו בפרשת תוכחה, ובא אלי' ושאל לי' רשצ"י, כתיב (מלאכי א, ג) אהבתי אתכם אמר ד', והאיך אפשר לאוהב לקלל כל כך. ופירש לי' אלי' כל הקללות שחוכן ברכות, עכ"ל. ולהבין, מדוע הסתיר את הברכות בקללות, היינו חסדים נסתרים. ונ"ל עפ"י משל, מי שיש לו הרצה עצדים, ויש ציניהם עצדים שהמלך אוהבם יותר משאר עצדיו, ורונה לתת להם שכר יותר משאר עצדיו, ולא יוכל לזכר את האהובים לו, שישאלו שאר העצדים, היחכן. אך אם בניו עובדין ג"כ במלאכה זו ביחד עם העצדים, לא ישאלו העצדים מדוע אתה עושה כן. שבניו הם. והנה בזמן שעושין רצונו של מקום נקראים בניו, ואם לא עושים רצון השי"ת נקראים עצדים, וזהו (ויקרא כו, ג) אם בחקותי חלכו כו' ותהי' נקראים בניו, אז, ונתתי כו' בחסדים "מגולים", ולא יהי' פתחון פה לאומות העולם לקטרג כנ"ל, ואם לא תשמעו כו' ותהי' בצחינת עצדים, ובכל זאת אהבתי אתכם אמר ד', ואשפיע לכם כל טוב, אזל אז יקטרגו אומות העולם, הגדיל ד' לעשות עם אלה יותר מאתנו ואם אהי' מוכרח להסתיר הברכות בתוכחה שחוכה ברכות כוזה"ק הנ"ל.

בפיוקים ללזנה, כדאיתא בגמ' שם. וא"ל הקב"ה הביאי עלי כפרה על שמיעטתי את הירח. אי אפשר להצין כל זה בפשטות. איתא בזוה"ק (ויקרא י"ג) וז"ל: ואין שמשא אלא קוב"ה דכתיב (תהלים פד, יב) כי "שמש" ומגן ד"א. ולית סיהרא אלא כנ"י דכתיב (ישעי' ס, כ) וירחק לא יאסף, עכ"ל. ובכן שמש ולזנה משל להקב"ה וישראל, שהם עתידים להתחדש כמותה, והענין כך הוא: אמרו חז"ל (מגילה יח.) כתיב (בראשית לג, כ) ויקרא לו אל-אלה"י ישראל, שהקב"ה קראו ליעקב "אל-ל", היינו שרצה ית' ליתן ליעקב ולזרעו אחריו שמו ית', ואזי (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך ויראו ממך, וזהו (תהלים סח, לו) "אל-ל ישראל הוא נותן עוז ותעזמות לעם. ובנים אחס לד"א, וכלום אז מתקנא בצנו, והיינו שני מאורות הגדולים, השי"ת נקרא "אל-ל". ואנו ישראל נקראים "אל-ל". אמנם אנו אמרנו נשתמש בשרביטו של מלך אל-ל? אי אפשר ששני מלכים ישתמשו בכתר אחד. וכונתנו הייתה השי"ת בעצמו ימעט אותנו ומאחו לא תנא רעות, אולם החטא הי' שאין מסרבין לגדול, ובפרט הקב"ה. ואם ד' רצה כך, לא הי' לנו לסרב, רק לקבל שם אל-ל. ולכן השיב לנו ד', אחס חוששים שאני אמעט אחס, לא אלא לכי ומעטי א"ע. ובשציל זה הייתה הנפילה כ"כ וסובלים אלפי שנים גלות וצרות. אמנם משום שכוונתנו הייתה לטובה בשציל עניויות, רצה הקב"ה לפייס אותנו ולנחמנו וזהו שא"ל: משלי ציוס וצלילה, היינו שלא לעולם יאריך הגלות שדומה ללילה, ועוד יבקע כשחר אורח (ישעי' נח, ח) וכאור בוקר יזרח "שמש" לנו (שמואל ב' כג, ד). וזאת יהי' כשיבוא משיח בן "דוד" ויבנה המקדש השלישי כנגד יעקב, והיינו שא"ל לדיקים יקראו בשמן, "יעקב הקטן", "דוד הקטן", המאור "הקטן". אמנם צין כה, אנו סובלים גלות וצרות, לכן אמר כזיכול הביאו עלי כפרה כו', כאלו ח"ו שנעשה לנו

עוולה, אולם אין עוולה לפנינו ית', וכל דרכיו משפט ודק, וכן פירשו (זכחיס נב:) חטאת הצבור והיחיד כו' והיכן מפרש חטאת "היחיד". אלא "שעירי ראשי חדשים" זו חטאת "היחיד" ומיוחד כנ"ל, הביאי עלי כפרה. וזהו שאנו מכבדים ר"ח כל כך שהוא "חידוש לבנה", והם עתידים להתחדש כמותה, ואומרים "הלל" בר"ח סימן לגאולה. וזהו שפוסק הרמב"ם סעודת ר"ח מדאורייתא כנ"ל. ומתפללים שיהי' אור הלבנה (ישראל) כאור החמה, הקב"ה והיינו "אל-ל" כנ"ל. ובכן שנת חנוכה כשחל בר"ח יש עוד שעת הכושר לחסדים מגולים כנ"ל.

והנה ההתאזקות של יעקב אבינו עם המלאך שרו של עשו הוא אדום שורש גלות אדום אימתי הי'. בזוה"ק (פולדות קמ"ו) איתא וז"ל: והוא ליליא הות ליליא דאחברי' צי' "סיהרא", והיינו התחדשות הלבנה וראש חודש. והם ישראל עתידים להתחדש כמותה, הנה כתיב ויותר יעקב לבדו, ואיתא בגמ' (חולין ז"א) ששכח פכים קטנים. איתא ברוקח שהי' פך שמן של חנוכה, ובכן יתכן שזה הי' בערב ראש חודש וערב שנת חנוכה. והי' אז הזמן מוכשר בהרבה לדדים לחסדים מגולים כנ"ל שנת "מלכתא" בחינת מלך. וכתיב באשר דב"ר מל"ך שלטון ומי יאמר לו מה תעשה. ראש חודש התחדשות הלבנה והם עתידים להתחדש כמותה. ור"ח כנגד ראש השנה, שאומרים "המלך" הקדוש, כנ"ל, וחנוכה, שהי' הנס שלא לצורך, כי עומאה הותרה בצבור? אלא כדאיתא בפני יהושע, שצאה הצרכה בשמן "להראות" לכל צאי עולם חיבתן של ישראל שעושה עמהם נסים אף שלא לצורך, וזהו שא"ל המלאך שר גלות אדום, שלחני כי עלה השחר, עכשיו מוכשר הזמן לחסדים מגולים, שלחני נוט' יעקב ל'הדליק נר ש'ל ח'נוכה, השח"ר נוט' ראש ה'חודש ש'נת ח'נוכה, כי עלה השחר, כדכתיב (ישעי' נח, ח) אז

יבקע "כשחר" אורח, ויהי' אור הלצנה כאור החמה היינו אל-אל כנ"ל, וא"ל יעקב, אם כן עכשיו הרצה שעות הכושר לחסדים מגולים, כנ"ל, לא אשלחך כי אם צרכתי, ופרש"י הודה לי על הזכרות שיהי' מגולים, וא"ל המלאך, לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, ופרש"י לא יאמר "יעקב" שבאו הזכרות לך בעקבה ורמי'. היינו מסותרים בתוכה, כנ"ל, כי אם בשררה "גילוי" פנים, היינו "חסדים מגולים", והנה ידוע כשחל באותו זמן, אזי מוכשר עכשיו כאז, שהשי"ת ירחם על עמו ישראל ויעשה עמו חסדים מגולים שנושע צניי חיי ומזוני וכל ישועות הנזכרות לנו ולכל ישראל אמן.

אוצר החכמה

☆☆☆

חור"ה עכ"ל. ולהבין, מדוע נטל נייר חלק. ומהו הלשון זקן "חדש". נ"ל שר"ג רמז בזה שהגאולה מגלות אדום תהי' בזכות לימוד תורה לנערי בני ישראל הדור "החדש", ולכן כתב על "נייר חלק", כחז"ל (אבות פ"ד, מ"ב) הלומד ילד דומה לדיו כתוב על נייר "חדש". וגם לשון חז"ל (שם) קנקן "חדש" מלא "ישן" וזה שאמר דברים "ישנים" מפי "זקן חדש" וזקן היינו זה שקנה חכמה. "ויד"ו" אותם "בעקב" מרמז ליעקב אבינו י"עקב, ויעקב אבינו נקרא בלשון חז"ל (שבת פט:) "דרדקי" היינו הדור "חדש" כנ"ל. וזה דייקא "בעקב" בזמננו "עקבותא דמשיחא".

אוצר החכמה

חנוכה — תשל"ה

אוצר החכמה

א"י מאי חנוכה כו' קצעים ועשאים ימים טובים צהלל והודאה (שבת כא:), איתא בגמ' (ב"ב ס':) אחר חורבן בהמ"ק רצו לגזור שלא לאכול בשר, לפי שצטלו הקרבנות, שלא לאכול לחם לפי שצטלו מנחות, יין לפי שצטלו נסכים, וקשה, שעל שמן לא חשבו כלל לגזור, וכאן בחנוכה בדקו בתחילה רק לשמן לצורך המנורה. והנה איתא במדרש (פ' חולדות פס"ג, ט) שאל הגמון אחד לר"ג מי תופס המלכות אחרינו. נטל ר"ג נייר חלק וכתב עליו ואחר כך יצא אחיו וידו אותה בעקב, אמר ההגמון דברים ישנים יצאו מפי זקן חדש. וכ"ק אאמו"ר ז"ל פירש שאותו ההגמון שהי' ממלכות אדום שאל לר"ג, באיזה זכות יהי' כח לישראל לתפוס "המלכות" מגלות אדום, ויחגלה "מלכות" שמים, והשיב לו ר"ג שבזכות לימוד התורה נתפוס המלכות מידם, והיינו יד"ו אותה בעק"ב, יד"ו אותיות יו"ד, רמז לעשרת הדברות, ועק"ב חיצין יש בעשרת הדברות. ורמז לזה יד"ו אחז"ת בעק"ב גימ'

והנה איתא בספרים שע"כ קראו לימים האלה "חנוכה" שהם "חינוך" והרגל לגאולה הרביעית. שאז בגאולה שלישיית מגלות יון נחגלה אור "הגנוז" בשמן שנמלא, ולכן באה בו הזכרה, ואמרו חז"ל היכן "גנוז" בתורה, ולכן נמסרו היוונים הזדים ציד עוסקי "תורתך". והיוונים ביקשו "להשכיחם תורתך". ואיזה עצה שלא לשכוח התורה. אמרו חז"ל (תגינה ט:) ששונה מאה פעמים "ואחד". שידוע מקדמונים ש"ואחד" רומז ל"אחד" יחיד ומיוחד, היינו מאה פעמים "לשמה", והיינו שמאלו פ"ך "אחד", פ"ך גימ' מא"ה. ושמן מרמז לחכמת התורה כחז"ל (מנחות פה:) כל מקום ששמן זית מצוי שם החכמה מצוי' והיינו חכמת התורה, ואמרו חז"ל (חולין לא.) שיעקב חזר על פכים קטנים ואיתא ברוקח שהי' פך שמן של חנוכה. ולמה דייקא יעקב. אלא כנ"ל שיעקב קרוי "דרדקי", לרמז שדייקא דור החדש ילמדו תורה לשמה, כנ"ל מאה פעמים ואחד יחיד ומיוחד, שבזכות זה תורה לשמה נגאלו מגלות שלישיית מיוונים, ובזכות תורה לשמה של דור החדש נגאלו מגלות רביעית גלות אדום.

אוצר החכמה

והנה ידוע מהקדוש ר' פנחס'ל מקורן ז"ל שאור הגנוז הוא אורו של מלך המשיח. וזהו: מאי חנוכה כו' כשנכנסו יוונים "להיכל", מרמזו להשי"ת כדכתיב (חנן ב, כ) "וד' בהיכל" קדשו, היינו שאמרו כתבו כו' שאין לכם חלק באלהי ישראל, שרצו "להשכיחם" תורתך היפוך מאה פעמים **"ואחד"** כנ"ל, וחשמונאים התגברו על היוונים דייקא בתורה לשמה, וכנאמר ביד עוסקי "תורתך", וזהו שמלאו פ"ך "אחד" מאה פעמים ואחד כחז"ל הנ"ל, ובחזתמו של "כ"ג", **אלהינו כהן** הוא (פניה' לט.) ולכן קבעו ועשאו י"ט בהלל והודאה, הלל מרמז לגאולה, כידוע מחז"ל (פסחים ק"ג.) שחנוכה חנוך לגאולה שלימה כנ"ל, והודאה, שאז "נודה" לך שיר "חדש" על גאולתנו שבזכות תורת "דור חדש דייקא" נוכה לגאולה שלימה כנ"ל.

☆☆☆

שבת חנוכה

(תשל"ט)

הוא מוצאת והיא שלחה אל חמי' לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה, ותאמר הכר נא למי החותמת והפחילים והמטה האלה (בראשית לח, כה.) פרש"י לא רצתה להלצין פניו, מכאן אמרו נוח לו לאדם שיפילוהו לכבשן אש ואל ילצין פני חזרו ברבים, הכר "נא" — לשון בקשה, הכר נא צוראך ואל תאצד שלוש נפשות, עכ"ל. קשה, אם כן רצתה שיודה ויולבן ברבים. ושמעתי בשם קדמון אחד, שמכאן משמע, שמותר לבייש נדיק ברבים שאם יודה הוא נדיק, ומותר לביישו, כדי לנקותו מחטא זה, ואם לא יודה, הוא רשע, ולא יביישו, שלא ינוקה מחטא זה. ויאמר נדיק "ממני", פרש"י שיאזה בת קול, "ממני" יאלו הדברים, כדי שיאלו ממנה מלכים, היינו מלכות בית דוד. ותהר לו, פרש"י,

גבורים כיוצא בו, נדיקים כיוצא בו, "גבורים" היינו איזה "גבור" הכבוש ילכו (אבות פ"ד, מ"א), ויוסף הורד מצרימה, פרש"י, סמך מעשה אשת פוטיפר למעשה חמר לומר לך מה זו לשם שמים נתכוונה, אף זו לשם שמים נתכוונה, שראתה באטרלוגין שלה, שעמידה להעמיד בנים מיוסף, ולא ידעה אם ממנה או מן צחה, אסנת, ונראה להסביר שסמך מעשה זו לזו, שע"י מכירת יוסף, יעקב ובניו ירדו מצרימה, ואז התחילו הארבע גליות ובסוף נגאל ע"י משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. וכבת קול הנ"ל ממנו יאלו הדברים כדי שיאלו ממנה "מלכים". אף להצין מדוע הי' צורך כל זה ע"י מעשים מכוערים כאלה. איתא בזה"ק שלוט בהפרדו מן אברהם, חטף עמו נשמת משיח בן דוד, עכ"ל. ואיתא בספרי קבלה פירוש על זה, שהסטרא אחרא צידעה שנשמת משיח תעשה כלי' בס"א, בתקון השלם, לכן חוטפת נשמה זו כזוה"ק הנ"ל. ובכן נחוץ לנו בגניצה ובהסתתר לגנוז ממנה הנשמה הקדושה הזאת, ע"י מעשים מכוערים, שהס"א לא תשער, שבעובדא מכוער כזה יוצאו ממנה הנשמה הזאת. ולכן דייקא, ע"י לוט ובנותיו שתלא משם "רוח", וממנה נשמת משיח בן דוד, וכן יהודה ותמר וזהו דכתב, "ויחשבה" לזונה, כדי לרמות הס"א "אחשבה" כך. ונעמי אמרה לרות (רות ב, יט) איפה לקטת "היום". ופירש כ"ק אאמו"ר ז"ל, שאמרה איפה ואיך לקטת מהס"א נשמה קדושה כזו. היינו משיח, שיאמר (סנהדרין נח.) אימתי יבוא מר "היום", אם בקולו תשמעו, ואנא עשית, היינו באיזה תחבולה עשית נשמה יקרה כזו.

והנה ידוע הרוקח של"ו נרות של חנוכה נגד ל"ו שעות ששימש אור הגנוז, ולמה גנוז, אלא אמרו חז"ל (תקו"ו ע"י) בפסוק (בראשית א, ח) יהי "אור" זה אורו של מלך המשיח, וכנ"ל, שבסוד נדיק היינו שצנר חנוכה טמון וגנוז אור

משיח כנ"ל, וזהו דכתיב בתמר ותהר ל"ו היינו
 ל"ו שעות של אור הגנו"ז כנ"ל. והנה ידוע
 שע"כ קראו לימים האלה "חנוכה", שהם
 "חינוך" והכנה לגאולה שלימה, ועתה בזמננו
 עת לחננה כי בא מועד שימגלה הסוד "אור
 הגנוז" ויתגלה אורו של מלך המשיח והוא ישים
 סוף וקץ לס"א. ואיתא בגמ' (ובאים ק"ה) שדוד
 אמר (ש"צ ו, יח) הציאתני עד "הלום", אין
 "הלום" אלא מלכות. ו"שצת מלכתא" צחינת
 "מלכות", ובכן "שצת חנוכה" מוכשר לזה
 שימגלה "מלכות" בית דוד וזהו: היא מוצאת
 והיא שלח"ה נוט' ש'צת ח'נוכה ל'הדליק ה'נה,
 אל חמ"ה נוט' ח' ימים מ'וסיף ה'ולך, כנ"ה
 לאמר לאי"ש נוט' ש'אל א'ציק י'גדך, כנגמ'
 היכן ציונו כו'. אשר אלה ל"ו — ל"ו נרות
 כנ"ל, כנגד ל"ו שעות שאור הגנוז אור משיח
 שימש. וזהו: אנכי הרה היינו לאיש אשר "טמון"
 בו משיח בן דוד. והיום מוכשר להמגלות זה,
 ורמז אש"ר אנכ"י הר"ה גימ' שצ"ת חנוכ"ה.
 הכר נא למי "החוחמת והפתילים". החוחמת"ת
 מרמז ליום החתית"ה יומא דדוד מלכא, היינו
 יום הושענא רבה, "והפתילים" מרמזים
 "לפתילות" ושמיים של חנוכה שבהם גנוז אורו
 של מלך המשיח שימגלה במהרה ויגאלנו גאולה
 שלימה כנ"א.

☆☆☆

שבת חנוכה

(תש"ח)

ויאמר שלחני כי עלה השחר, ויאמר לא
 אשלחך כי אם צרכני (בראשית לב, כו), איתא
 במדרש (לקח טוב) עלות "השחר" מרמז לישועת
 ישראל, כדכתיב (ישעי' נח, ח) ואז יבקע "כשחר"
 אורך, צרכני, פרש"י הודה לו על הצרכות.
 הנה מקשים העולם איפה הצרכות שדרך יחזק

ליעקב. כל העמים שלווים ושקטים, ואנו שה
 פזורה בין שצעים זאבים, והם חומסים וטורפים
 אותנו. הוזה"ק (חולדות קמ"ו). מתוך זה, וז"ל:
 מתל למלכא דהוה לי' הרבה לגיונים. והלגיון
 היומר תקיף משאיר למלחמה היומר תקיפה, כך
 יעקב אמר השתא די לי צהני, אך בזמנא
 דתכנשון כל עממיא לאודא בני מעלמא,
 כדכתיב (מהלים קיח, י) כל גוים סבבוני, אז
 אשחמש בצרכת (בראשית כו, כח) ויתן לך "מטל"
 השמים, וכדכתיב (מכה ה, ו) והי' "שארית
 יעקב" "כטל" מאת ד', עכ"ל. כשנתבונן בזה,
 נראה בחוש מרמז על תקופה שלנו. שהלשון של
 זוה"ק דיתכנשון "כל עממיא לאודא" בני
 מעלמא. וגם הלשון והי' "שארית יעקב", ממש
 התקופה שלנו, "כל העמים", זה בגלוי וזה
 בסתר, הי' מסייעים להשמיד ולאצד ח"ו כל עם
 ישראל, ובנס נשאר "שארית יעקב". גם איתא
 שם ברש"י (בראשית לב, כט) שהמלאך בכה ויתחנן
 לו בית אל ימצאנו, ושם ידבר "עמנו", המתן לי
 עד שידבר "עמנו" שם. ואני שם אהי' ואודה לך
 על הצרכות, עכ"ל. להבין, מדוע התחנן שימחין
 עד בית אל. מכאן עד בית אל הוא זמן קצר.
 ומהו הלשון "עמנו". האם השווה עצמו ליעקב
 אבינו. הנה איתא בגמ' (חולין נ"א) יעקב חזר על
 פנים קטנים ששכת, ואיתא ברוקח, שהי' פך
 שמן של חנוכה. וא"ל המלאך שר של גלות אדום,
 שלחני כי עלה השחר, היינו מחי משלחני ותפטר
 ממנו לגמרי, בעת, כי עלה השחר, בזמן עלות
 "השחר" לישראל, כמדרש הנ"ל. שזה ישועת
 ישראל יבקע "כשחר" אורך. וא"ל יעקב, הודה
 לי על הצרכות, היינו צרכת ויתן לך כו' שאני
 צריך לה לעלות השחר צימות המשיח. וזהו
 שברש"י שם, בכה ויתחנן לו המלאך בית אל
 ימצאנו, המתן לי עד שידבר עמנו שם, היינו
 שימחין בזה עד שיצנה "בית אל" כיעקב שקראו
 "בית" (פסחים פח). והקצ"ה קראו אל (כמגילה
 יח). ואני שם אהי' ואודה לך עליהן, כי אז וצח לו

בצורה, ואז "ידבר עמנו" קשות, היינו עם כל רשעי אומות העולם של גלות אדום, על הצרות והריגות ושחיתות שעשו לישראל במשך כל ימי הגלות. ויתכן שאז הי' חל כבשנה זו, שבת ראשון של חנוכה, ורמז לזה: כי עלה "השחר" שח"ר נוט' ש'צת ח'נוכה ר'אשון.

והנה ידוע מה שאיתא בספרים שע"כ קראו לימים אלה "חנוכה", שהם "חינוך" והכנה לגאולה שלימה, וכנ"ל מרוקא שיעקב חזר על פך שמן של חנוכה, ומרמז כל זה בפסוק הנ"ל, ויאמר שלחני כי עלה השחר, כנ"ל, שעלות השחר מרמז לישיבת ישראל. שלחני נוט' י'עקב ל'הדליק נ"ר ש'ל ח'נוכה. ומדוע דייקא יעקב, שהוא העמין ברכת ויתן לך כו' על ציאת משיח כנ"ל. ואמרו חז"ל (תק"ז ע"ז) ויהי אור זה אורו של מלך המשיח, ונגז', ונתגלה בנר חנוכה, כידוע. ובכן חנוכה מסוגל להתגלות אור משיח וכשחל בשבת מסוגל ביותר לתקון השלם, כדאיתא, הרחמן ינחילנו ליום שכולו "שבת", כל זה לרמז שעכשיו הזמן מוכשר שיחגלה אור משיח ויגאלנו גאולה שלימה בצ"א.

☆ ☆ ☆

חנוכה

(תש"ח)

מאי חנוכה, דת"ר זכ"ה כסלו כו' פך שמן אחד, ולהדליק רק יום אחד (שבת כא:), והנה היוונים אמרו לישראל כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל (כדירושלמי חגיגה פ"ב ה"ב), והנה אדם הראשון קודם החטא הי' בגן עדן ודבוק בשכינה, ולא הי' אפשרות לו להחליף א"ל אחד' באל אחד', אך אחר החטא, ויגרשו מגן עדן, והי' יכול לטעות בין אחד' לאחד', וזהו שאיתא בספרים הפירוש (בראשית ג' י"ח) וקוץ

ודרד"ר תלמיח לך, היינו חטא זה גרם לך שמוכל לטעות בין ד' לר', ובשעת מתן תורה פסקה זוהמת הנחש, ירד "ד' לעיני כל העם" על הר סיני (שמות יט, יא) ובמרכזה קדושה של ד' חיות: ארי"שור-נשר-אדם. אמנם, איתא במדרש (שמות פ"ג) שאמר ד' למשה, "ראה ראיתי", אני רואה שתי ראיות, שמקבלים התורה בנעשה ושמע, אך אז שומטין תבנית "שור" מכסא הכבוד מן ד' חיות כנ"ל, ויעשו עגל, וימירו את כבודם בתבנית "שור", ויחליפו א"ל אחד' באל אחד'.

ובזה נבין מה שאמרו חז"ל (ברכות לא.) בר' עקיבא, כשהי' אומר שמע ישראל כו', אדם "מניחו" בזווית זו ומלאו בזווית אחרת, וקשה מי הוא זה שמלאו לצו לעשות כן, כשראה את ר' עקיבא בהתלהבות גדולה כזו, הי' "מניחו" ויוצא. ואח"כ חזר ומלאו בזווית אחרת. אלא הפירוש כך: ר' עקיבא כל עצודתו הייתה להביא חיקון השלם מן חטא אדם הראשון, ובהתחלתו שמע ישראל כו', הי' מתאמץ בגדול קדושתו לתקן שיהי' ד' "אחד". והיינו זהו פירוש "אדם" הראשון — מניחו בזווית זו אחד' ומלאו בזווית אחרת. והיינו שאדה"ר החליף אחד' באחר', כנ"ל. ור' עקיבא רצה לתקן זה, וזהו שיצאה נשמתו באחד', ודו"ק. ולכן כשעמדה מלכות יון הרשעה, ביקשו להשכיחם "תורתך", היינו מתן תורה, שהי' אז התגלות אלהית, כנ"ל, ירד "ד' לעיני כל העם". ולכן אמרו היוונים לישראל כתבו לכם על "קרן השור", היינו סוף תיבת שור' ר', ודייקא "שור" כמדרש הנ"ל, ראה ראיתי שהקב"ה ראה שתי ראיות שיקבלו התורה ויהי' שומטין תבנית "שור" מארבע חיות שבמרכזה הקדושה, כנ"ל, וא"ל, שאין לכם חלק באלהי ישראל. ולהמיר אחד' באחר' ח"ו. אצל התשמוניאס הנדיקים התגברו עליהם דייקא נקיוס מלוות "התורה", וכנאמר וזדים ציד עוסקי "תורתך". ולהגביר

"אחד" על "אחר". ולסימן זה, בדקו ולא מלאו אלא פך "אחד", ולהדליק יום "אחד", ובחתימת "כ"ג", אלהינו "כהן" הוא (סנהדרין לע). וב"שמן" שמרמו לחכמת התורה, כחז"ל (מנחות פה): מקום "שמן" זית מלוי שם "החכמה" מלוי, ושוב נסעורר כח התורה, וכדכתיב (דברים ד, לה) אתה "הראית לדעת" כי ד' הוא אלהים, והנכס הי' כ"ה כסל"ו גימ' כ"י הוי"ה אלהי"ם, פ"ך אחד, ד, גימ' הוי"ה אלהי"ם, ולכן קבעום ועשאוים ימים טובים זהלל והודאה, כדאיתא בספרים שעל כן קראו לימים האלה "חנוכה", שימים אלו מסוגלים להיות "חינוך" והכנה לגאולה שלימה, ועשאוים י"ט שיגיעו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, ונאמר הלל והודאה על הגאולה ואז יהי ד' אחד ושמו אחד, ורמז לזה: פ"ך שמ"ן אחד גימ' ציו"ם ההו"א יהי הוי' אחד שמ"ו אחד צב"א.

☆ ☆ ☆

זאת חנוכה

(תש"ח)

טעם מדוע נקרא "זאת" חנוכה, הנה כ"ק אאזמו"ר זי"ע מרזואדוב פירש הגמ' (ערוכין י"ח): אמרה יונה יהי מזונתי מרורין כזית ציד הקצ"ה ואל יהי מחוקין כדבש ציד צמר ודם, היינו שישראל נמשלו כיונה, אמרו שמהי השפעת מזונות כחנוכה"ה שאז החתימה לטוב מיד הקצ"ה, אעפ"י שלא ע"י מעשינו, והיינו "כזית", שחנוכה מדליקין בשמן זית, ואל יהי מחוקין "כדבש", היינו "צר"ה" שאוכלין תפוח "כדבש", שאז זכר כל "המעשים" לפניך בא, "ואתה דורש מעשי כולם", שצר"ה ויכ"פ דנין האדם כפי מעשיו, אבל חנוכה החתימה לטוב בחינת חסד חינוס, שכן "רצונו" ית'. ואין

טעם ברצון עכ"ל. והנה איתא ברוקח (סי' רכ"ה) סמך בחורה שמן ונרות לסוכות מה סוכות ח' ימים אף חנוכה ח' ימים, ולהצין מה שייכות חנוכה לסוכות, אלא ידוע מהמקובלים שר"ה ויכ"פ בחינת (שה"ש ג, ו) "שמאלו" תחת לראשי — "שמאל" בחינת דין, וצפונות, "וימינו" תחבוקני, בחינת חסד, ואיתא בזוה"ק (ח"ג קנ"א): שאושפיזי' דאצרהם שמדתו חסד, יומא דאזיל עם כליו יומין, והיינו שכל ימי סוכות בחינת חסד חנוס כמו חנוכה, וזהו הרוקח הג"ל סמיכות חנוכה לסוכות, וזוה נצין הגמ' (שבת כ"ב). מרי' "דאצרהם" תלי תניא בדלא תניא, היינו חסד לאצרהם תלי חנוכה בסוכות, ששניהם בחינת חסד וציד הקצ"ה, וכנ"ל.

ובזה מחורץ הקושי' למה קבעו יום א' דחנוכה הא לא הי' בו נס. וחירלו הפוסקים שתיכף ציוס אף נחמלא הפך שמן, וקשה א"כ מה נס הי' ציוס ח' דחנוכה. אלא כנ"ל שחנוכה כנגד סוכות, וממילא יום ח' דחנוכה כנגד שמיני עזרת, ושמיני עזרת לא כתיב בחורה שום טעם, רק מאהבת הקצ"ה לנו בחינת "עכבו עמי עוד יום אחד" (רש"י אמור כג, לו), וכן ח' דחנוכה בלא טעם, ולכן כשמגיעים ליום ח' דחנוכה, קוראים אותו "זאת חנוכה", היינו "זאת" היא הסגולה לכל עתם ימי חנוכה, השפעות מזונא ציד הקצ"ה בלא טעם, וכנ"ל, וחנוכה מסוגל לא לצד למזונא, אלא גם צנ"י חיי' גימ' חנוכה"ה, וכשזאת חנוכה חל בשבת, ודאי היום הזה מסוגל לכל צרכות וישועות, כדאיתא בזוה"ק (ח"ב פח). כל צרכאן דלעילא וחתא ציומא שביעאה תליין, וכנ"ל שיום זה כנגד שמיני עזרת, שהוא "צאהבת" השי"ת לנו, בחינת עכבו עמי כו', ובלא טעם שאין טעם "ברצון" כן שבת קדשך "צאהבת וברצון" הנחלתנו, להשפיע צני-חיי ומזוני וכל ישועות לנו ולכל ישראל אמן.

* * *